

210. Dictee van de Volksuniversiteit Haarlem

Het Kennemer voorbeeld

De allernieuwste folder van het Haarlemse VVV-kantoor moet potentiële bezoekers naar Haarlem lokken. Boven aan het vouwblad staat: "Het wereldberoemde Frans Halsmuseum. Gesticht in 1608 als oudemannenhuis. Heden ten dage draaien de suppoosten vierentwintiguursdiensten en staan dus dag en nacht te uwer beschikking. In het voor- en najaar zijn onze kandellabers feeëriek verlicht."

De informatie lijkt summier, maar is genoeg om bezoekers in groten getale naar het museum te halen. De illusie die de folder heeft gecreëerd voorziet blijkbaar in een noodzakelijke behoefte.

Eenmaal in het museum kopen de bezoekers voor enkele euro's een entreebewijs dat toegang biedt tot de vaste collectie. Hier hopen zij hun romantische zucht te bevredigen en hun beeld te bevestigen van wat zij over ons vertrouwde patriottische verleden en over de glorie van de zeventiende-eeuwse schilder Frans Hals hebben geleerd.

Maar nu rijst de vraag hoe de bezoekers de werken bekijken. Zien zij het schuttersstuk van Frans Hals zoals hij het bedoeld heeft of kijken zij of het origineel wel klopt met de reproductie die zij boven de schoorsteen hebben hangen?

In het laatste geval krijgt de bezoeker het druk met vergelijkend warenonderzoek. Het schijnt namelijk dat je kunst kunt kopiëren op bijvoorbeeld een fondantkleurige porseleinen bonbonnière.

De museumwinkels hebben inmiddels ontdekt dat de productie van deze rechttoe-rechtaankitsch in hoge mate lucratief is. Ze hebben vitrines volgestouwd met erbarmelijk bric-à-brac dat voor artisticeit moet doorgaan.

Een mini-excursie leverde het volgende assortiment op: een pierenbadblauw, sjiitisch aandoend schelkoord met daarop een olijke luitspeler gedrukt, een stapeltje geplastificeerde placemats waarop de officieren van de Sint-Jorisdoelen het ene pikketanissie na het andere achteroverslaan en een kartonnen doos met daarin een spel mens-erger-je-niet, dat zo foeilelijk is dat het je de haren te berge doet rijzen.

Op de deksel staan de farizeeërsgezichten van een tweetal weeshuisregentessen. De beide dames zijn duidelijk gebrouilleerd, getuige de chagrijnige blik van de ene en het gemelijke gelaat van de andere.

De prijzen van deze koopwaar zijn alleszins schappelijk; voor een habbekrats koop je een marmeren torso van een oude meester.

Het moge duidelijk zijn dat een originele Frans Hals uitsluitend is weggelegd voor de Nederlandse miljonairs die op de Quotelijst voorkomen. Wie met minder rond moet komen, kan altijd terecht in de museumshop, bijvoorbeeld.